सर्वाण्यपि रूपाणि प्रातिस्विकरूपाणि विना भौवादिकध्वनतिवत् (940) ज्ञेयानि।

(1931) "स्तन देवशब्दे" (X-चुरादिः-1860. अक. सेट्. उभ.)

अदन्तः। '—गर्जे' इति हेमचन्द्रः। '—अब्भ्रशब्दे' इति वोपदेवः। 'शब्दे च देवशब्दे च स्तनति स्तनयेत् क्रमात्।' (श्लो. 127) इति देवः। स्तनकः-निका, तिस्तनयिषकः-षिका; इत्यादिकानि रूपाणि सर्वाण्यपि चौरादिक-कथयतिवत् (162) ज्ञेयानि। [1]स्तनयित्नुः[A]।

(1932) "स्तन्भु प्रतिघाते" (V-स्वादिः,IX-क्र्यादिः-सक. सेट्. पर.) 'स्तम्भुस्तुम्भु—' (3-1-82) इति सूत्रे 'स्तन्भेः' (8-3-67), 'स्तम्भु-सिवु—' (8-3-114) इत्यत्र च उपात्तः सौत्रोऽयं धातुः। 'ष्टभि प्रतिघाते' इति धातोः समानार्थकः। केचित् सहपठितस्य 'स्कुञ्' धातोरर्थे आप्रवणे पठन्ति। धातोरुदित्करणात् क्त्वादिषु प्रत्ययेषु प्रयोगोऽस्यास्तीति ज्ञायते। एवम्, 'अवाचालम्बनाविदूर्ययोः' (8-3-68) इत्यादिषु कार्यविधानात्, 'स्तम्भु-सिवु—' (8-3-114) इत्यत्र चङि षत्वनिषेधाच्च समस्तान्यपि तिङन्तकृदन्तरूपा-ण्यस्माद् भवन्तीति ज्ञायते।

'स्तम्नाति स्तम्नुयात् स्तुम्नात्यपि स्तुम्नोति सौत्रयोः॥
स्तम्भते प्रतिबन्धार्थे स्तम्भेऽर्थे स्तोभते शपि।'

इति देवः (श्लो. 142-3)। भौवादिकष्टभिधातुरात्मनेपदी। अयं तु 'शेषात् कर्तरि—' (1-3-78) इति शास्त्रात् परस्मैपदी। [2]स्तम्नुवन्-ती, स्तम्नन्-ती, अवष्टभ्य, [3]अवष्टब्धा सेना, अवष्टब्धा शरत्,

---

1. बाहुलकात्, ण्यन्ते औणादिके (द. उ. 1-140) इत्नुच्प्रत्यये 'अयामन्ताल्वाय्ये-त्न्विष्णुषु' (6-4-55) इति णेरयादेशे रूपमेवम्। स्तनयित्नुः=मेघः।

2. शतरि, 'स्तम्भुस्तुन्भु—' (3-1-82) इति श्नुप्रत्ययः श्ना च। यदा श्नः-तदानीम् 'अनिदिताम्—' (6-4-74) इत्युपधानकारलोपे, उवङि च स्तम्नुवन् इति रूपम्। यदा श्ना, तदा उपधानकारलोपे, 'श्नाऽभ्यस्तयोः—' (6-4-112) इत्याकारलोपे च स्तम्नन् इति।

3. 'अवाचालम्बनाविदूर्ययोः' (8-3-68) इति अवपूर्वकादस्मात् षत्वम्। आल-म्बनम्=आश्रयणम्। अवष्टभ्य इत्यत्र आलम्बने षत्वम्। अविदूरस्य भाव आविदूर्यम्=सामीप्यमित्यर्थः। 'अवष्टब्धा सेना' इत्यस्य समीपमागता सेनेत्यर्थः।

A. 'के मूढाः स्तनयित्नुनिर्गदनवत्तूर्यध्वनिं कुर्वते.....॥' धा. का. 3-53.